Η Ενορία ως εκκλησιαστική κοινότης (Αρχιμ. Γεώργιος Καψάνης Γρηγοριάτης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 29 Σεπτεμβρίου, 2014

Η ενορία, ως συγκεκριμένη εν χρόνω και τόπω πραγματικότης, καθιστά τον κάθε Χριστιανό παρόν και στο Μυστήριο της Εκκλησίας. Στην ενορία του ο Χριστιανός λαμβάνει πείρα ότι η Εκκλησία δεν είναι κάτι το γενικό, αόριστο, αφηρημένο, αλλά η συγκεκριμένη ευχαριστιακή σύναξις, που ποιμαίνεται από συγκεκριμένους ποιμένες και που ενωμένη με τον εις τύπον και τόπον Χριστού επιχώριο Επίσκοπο είναι ενωμένη με την Καθολική Εκκλησία.

Ο **Απόστολος Παύλος** στην Α' προς Κορινθίους επιστολή (κεφ. ια΄ 20) μας ομιλεί για την επί το αυτό σύναξι των Χριστιανών. Ο **άγιος Ιγνάτιος ο θεοφόρο**ς τονίζει την σημασία της επί το αυτό συνάξεως υπό τον Επίσκοπον, τους πρεσβυτέρους και τους Διακόνους. "*Σπουδάζετε ουν πυκνότερον συνέρχεσθαι εις ευχαριστίαν Θεού και εις δόξαν. Όταν γαρ πυκνώς επί το αυτό γίνεσθε, καθαιρούνται αι δυνάμεις του Σατανά, και λύεται ο όλεθρος αυτού εν τη ομονοία υμών της πίστεως*" (Προς Εφεσίους XIII)… *Ο ουν μη ερχόμενος επί το αυτό ούτος ήδη υπερηφανεί και εαυτόν διέκρινεν* (Εφ.
V.)…
"*Ο εντός θυσιαστηρίου ων καθαρός εστίν, τουτέστιν ο χωρίς Επισκόπου και Πρεσβυτερίου και διακόνου πράσσων τι, ούτος ου καθαρός εστίν τη συνειδήσει*" (Τραλλ.
VIII).

Οι επί το αυτό ευχαριστιακές συνάξεις της αρχαίας Εκκλησίας, που όταν ετελούντο στους οίκους των Χριστιανών ονομάζοντο και κατ' οίκον Εκκλησίαι, αποτελούν τους προδρόμους των συγχρόνων ενοριών.

Στην ενορία ο Χριστιανός από τα παιδικά του χρόνια μπορεί να λάβη πείρα τής Εκκλησίας ως της ευρυτέρας πνευματικής οικογενείας του, την οποία συγκροτεί ο Χριστός, ως της εν τόπω και χρόνω φανερώσεως της κοινωνίας των Αγίων. Αισθάνεται τον Ιερέα ως πνευματικό του πατέρα και τους Χριστιανούς ως πνευματικούς του αδελφούς.

Την Θεία Ευχαριστία προσφέρει η ευχαριστιακή ενοριακή σύναξις στον Θεό. Αλλά δι' αυτής και προσφέρεται στον Θεό, ώστε να λάβη την Χάρι του Θεού, να αγιασθή, να μεταμορφωθή σε καινή κτίσι. Στην ευχαριστιακή αυτή προσφορά οι πιστοί συσσωματώνονται με τον Χριστό και μεταξύ τους.

Στον ένα Άρτο οι πολλοί γινόμεθα εν. Ο ουράνιος Άρτος τρέφει πνευματικά και ενώνει την εν Χριστώ οικογένεια. Όπως λέγει ο Απόστολος Παύλος απευθυνόμενος στους Κορινθίους:
"*Το ποτήριον της ευλογίας ο ευλογούμεν, ουχί κοινωνία του αίματος του Χριστού εστίν; Τον άρτον ον κλώμεν, ουχί κοινωνία του σώματος του Χριστού εστίν; Ότι εις άρτος, εν σώμα οι πολλοί εσμεν οι γαρ πάντες εκ του ενός Άρτου μετέχομεν*" (Α΄ Κορινθίους ι΄ 16).

Με το Άγιο Βάπτισμα προστίθενται νέα μέλη στην εκκλησιαστική ενοριακή αδελφότητα. **Η βάπτισις νέων μελών δεν πρέπει να είναι για την ενορία κάτι αδιάφορο ή ιδιωτική υπόθεσις των συγγενών του βαπτιζομένου**. Γι' αυτό στην αρχαία Εκκλησία η βάπτισις εγίνετο κατά την θεία Λειτουργία. Η βάπτισις είναι γεγονός κατ' εξοχήν εκκλησιολογικό. Το μυστήριο του γάμου ήτο επίσης γεγονός εκκλησιολογικό, αφορούσε όλη την Εκκλησία. Γι' αυτό δεν ετελείτο χωρίς ευλογία του Επισκόπου ούτε ιδιωτικά, αλλά στην θεία Λειτουργία. Το μυστήριο της μετανοίας ήταν επίσης εκκλησιολογικά μυστήριο. Όλη η Εκκλησία δια του Επισκόπου εδέχετο την μετάνοια του αμαρτήσαντος μέλους της, αφού η αμαρτία προσβάλλει όχι μόνο τον Θεό αλλά και την Εκκλησία του Θεού.

Όλα τα μυστήρια, η λατρεία και οι πράξεις και θεσμοί της Εκκλησίας είχαν εκκλησιολογικό χαρακτήρα, που σήμερα δυστυχώς έχει ατονήσει.

Όσο η Θεία Λειτουργία θεωρείται ατομική πράξη ευλάβειας, τα Μυστήρια ιδιωτικές θρησκευτικές τελετές και ο Εκκλησιασμός θρησκευτικό καθήκον μεταξύ πολλών η ενορία δεν θα λειτουργή εκκλησιολογικά, ως εν τόπω φανέρωσις και πραγμάτωσις της Εκκλησίας, αλλά ως διοικητικός θεσμός, ως ίδρυμα παροχής θρησκευτικών υπηρεσιών σε όσους επιμένουν ακόμη να θρησκεύουν ως χώρος δημοσίων τελετών.

Τέτοιου είδους ενορίες δεν μπορούν να αναπαύσουν τους ανθρώπους, ούτε να δώσουν την μαρτυρία και την γεύσι της Εκκλησίας ως σώματος Χριστού και θεανθρωπίνης κοινωνίας.

Τέτοιες ενορίες δεν λειτουργούν ως οικογένειες του Θεού αλλά ως απρόσωπα θρησκευτικά ιδρύματα.

Σ' αυτές τις ενορίες οι άνθρωποι δεν αισθάνονται ότι τα πρόσωπά τους γίνονται αποδεκτά εν αγάπη, ότι ο Ιερεύς είναι ο πνευματικός τους πατέρας που τους δέχεται, όπως ο Χριστός δέχεται τον άνθρωπο, ότι οι συνενορίται τους είναι οι εν Χριστώ αδελφοί τους που συμμετέχουν στον πόνο και την χαρά τους.

("Ενορία προς μία νέα ανακάλυψή της", Εκδόσεις Ακρίτα. Σειρά: "Ορθόδοξη Μαρτυρία", Αρ. 37. Συλλογικός τόμος)

(Πηγή ηλ. κειμένου: oodegr.com)